

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

SECȚIUNEA A TREIA

CAUZA EDUARD POPA c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 17008/07)

HOTĂRÎRE

STRASBOURG

12 februarie 2013

DEFINITIVĂ
12.05.2013

Poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Eduard Popa v. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Treia), întrunită într-o Cameră compusă din:

Josep Casadevall, *președinte*,

Alvina Gyulumyan,

Corneliu Bîrsan,

Ján Šikuta,

Luis López Guerra,

Johannes Silvis,

Valeriu Grițco, *judecători*,

și Santiago Quesada, *grefier al Secțiunii*,

Deliberînd la 22 ianuarie 2013 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărîre, care a fost adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. Cauza a fost inițiată prin cererea (nr. 17008/07) depusă la Curte împotriva Republicii Moldova în conformitate cu prevederile articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Eduard Popa („reclamantul”), la 4 aprilie 2007.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl V. Gribincea, avocat care își desfășoară activitatea în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

3. Reclamantul s-a plîns, în particular, de încălcarea prevederilor articolelor 2 și 3 din Convenție.

4. La 7 septembrie 2009 cererea a fost comunicată Guvernului. De asemenea, Curtea a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 1).

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în 1981 și locuiește în Ialoveni.

6. La momentul evenimentelor reclamantul își ispășea pedeapsa într-un penitenciar de tip deschis în Goian. Pe parcursul zilei, el lucra în afara penitenciarului, iar noaptea se întorcea în penitenciar. La 18 noiembrie 2005 el a solicitat să i se permită să plece acasă, însă cererea i-a fost refuzată.

Deși nu i s-a permis, totuși el nu s-a întors în acea seară în penitenciar, rămânând peste noapte acasă la părinți în apropierea orașului Ialoveni.

7. La 19 noiembrie 2005 aproximativ la ora 9 dimineața, reclamantul a plecat la o farmacie pentru a procura medicamente contra durerilor de spate. În drum spre casă, aproximativ la ora 10.00, o mașină de culoare roșie s-a oprit în fața lui. Potrivit declarațiilor reclamantului, un colaborator de poliție a ieșit din mașină, l-a lovit în față și l-a împins în mașină, după care reclamantul și-a pierdut cunoștința. Guvernul nu a confirmat această alegație, dar a admis că aceasta ar putea fi una din versiuni.

8. Între timp, aproximativ la ora 9.30, doi colaboratori de poliție au venit acasă la părinții reclamantului. Ei au percheziționat casa și au întrebat-o pe mama reclamantului despre locul aflării acestuia. În timp ce erau acolo, unul din colaboratorii de poliție a recepționat un apel telefonic și a informat interlocutorul că se afla acasă la reclamant. Mai târziu, el a fost din nou sunat, iar convorbirea a durat doar cinci secunde, în urma căreia mama reclamantului a înțeles că fiul acesteia a fost găsit de către poliție. Cei doi colaboratori de poliție au plecat imediat. Mama reclamantului i-a urmat și i-a rugat să nu-l bată pe fiul ei. Ulterior, colaboratorii de poliție s-au întâlnit cu un vecin de-al ei care îi cunoștea și i-a întrebat de ce erau acolo. Colaboratorii de poliție au răspuns că ei căutau criminali, iar atunci când vecinul i-a întrebat dacă i-au găsit, ei au răspuns afirmativ.

9. La 20 noiembrie 2005 aproximativ la ora 11 dimineață, doi bărbați l-au găsit pe reclamant culcat la pământ în apropierea unui lac situat aproximativ la 1,5 km de orașul Ialoveni. Reclamantul nu putea să vorbească și să meargă, el avea leziuni pe față specifice unui atac violent, iar hainele acestuia erau ude și murdare. El a fost transportat într-o încăpere pentru pază din apropiere unde el s-a încălzit și i s-au uscat hainele. Ceva mai târziu, el a început să răspundă la câteva întrebări adresate lui și avea semne de comportament straniu. În special, el își spunea numele său și de asemenea din când în când striga un nume care mai târziu s-a aflat că era numele fratelui său. De asemenea, reclamantul a început să mănânce noroi, ceea ce i-a făcut pe persoanele care l-au găsit să creadă că el se afla sub influența drogurilor. Aceste persoane i-au dat reclamantului o geacă și o pereche de bocanci, după care el s-a pornit pe jos în direcția orașului Ialoveni. Mama reclamantului a contestat faptul că reclamantul s-a deplasat singur și a susținut că persoanele care l-au găsit au crezut că el era sub influența drogurilor și l-au alungat în loc să cheme o ambulanță.

10. La 21 noiembrie 2005 aceleași persoane l-au găsit iarăși pe reclamant, culcat la o distanță de treizeci de metri de încăperea respectivă. Ei au chemat ambulanța și reclamantul a fost transportat la spital.

11. La 21 noiembrie 2005 aproximativ la ora 16.30, familia reclamantului a recepționat un apel telefonic de la un spital din Chișinău și a fost informată că reclamantul se afla în stare critică.

12. Părinții reclamantului l-au vizitat în următoarea zi la spital și au aflat de la acesta că el a fost bătut de către colaboratorii de poliție și lăsat culcat pe malul unui lac în apropiere de Ialoveni. Din cauza temperaturilor joase, el a suferit degerături de gradul IV a membrelor, și ulterior, la 8 decembrie 2005 ambele picioare și opt degete i-au fost amputate. Potrivit extraselor medicale, la momentul internării în spital reclamantul nu se afla sub influența alcoolului sau drogurilor.

13. La o dată nespecificată, mama reclamantului a depus o plîngere la procuratură prin care a invocat că reclamantul a fost maltratat de către colaboratorii de poliție la 19 noiembrie 2005. Ea a declarat că el putea să identifice colaboratorii care l-au agresat.

14. La 28 noiembrie 2005 mama reclamantului a plecat la procuratura Ialoveni, unde l-a întâlnit pe șeful Comisariatului de poliție Ialoveni. Ea susține că acesta a informat-o că fiul ei a fost bătut de către colaboratorii penitenciarului. Pe holul procuraturii, ea l-a întâlnit pe unul din colaboratorii de poliție care a vizitat-o acasă la 19 noiembrie 2005. Colaboratorul de poliție părea surprins să afle că fiul acesteia era încă în viață.

15. La 2 decembrie 2005 un ofițer de urmărire penală, însoțit de un colaborator de poliție, a încercat să-l audieze pe reclamant la spital, dar acesta a refuzat să răspundă, invocînd starea precară de sănătate.

16. La 17 ianuarie 2006 reclamantul a fost audiat de către un procuror și a declarat că la 19 noiembrie 2005, cînd el mergea pe stradă, o mașină de culoare roșie s-a oprit și cineva a ieșit din mașină și l-a lovit în față. După aceasta, el nu-și mai amintește nimic. Mama reclamantului a informat procurorul că după internarea reclamantului în spital la 21 noiembrie 2005, o mașină roșie cu colaboratori de poliție a venit la lacul unde a fost găsit reclamantul și întrebau despre locul aflării reclamantului. De asemenea, mama reclamantului a dat numele unuia dintre colaboratorii de poliție care, potrivit ei, l-au agresat pe fiul său la 19 noiembrie 2005. Din procesul-verbal al audierii, s-a constatat că procurorul nu a adresat nici o întrebare reclamantului sau mamei lui.

17. La 20 ianuarie 2006 procuratura Ialoveni a pornit urmărirea penală. Deși potrivit alegațiilor mamei reclamantului precum că reclamantul a fost agresat de către colaboratorii de poliție care conduceau o mașină roșie, urmărirea penală s-a axat pe bănuiala unui jaf, iar alegația despre agresarea de către colaboratorii de poliție nu a fost investigată.

18. La 28 ianuarie 2006 reclamantul a fost audiat de către un procuror. El a confirmat faptul că a fost agresat la 19 noiembrie 2005.

19. La 10 februarie 2006 a fost întocmit raportul de expertiză medico-legală, potrivit căruia, la 21 noiembrie 2005 reclamantul avea excoriații și edem al țesuturilor moi ale feței și excoriații pe corp, iar ca urmare a degerăturii severe, ambele membre inferioare și opt degete de la mâini i-au fost amputate. Se pare că raportul a fost întocmit în baza documentelor medicale ale reclamantului și nu în baza propriei examinări.

20. Printr-o scrisoare din 3 februarie 2006 Procuratura Generală a informat reclamantul că argumentele invocate nu au confirmat că el a fost bătut de către colaboratorii de poliție și că pe cazul dat a fost pornită urmărirea penală pentru a identifica infractorii care l-au bătut și i-au furat ceasul și geaca.

21. Mama reclamantului a scris mai multe scrisori la procuratură exprimându-și dezacordul cu modalitatea de efectuare a urmării penale și a insistat ca să fie efectuată prezentarea spre recunoaștere a colaboratorilor de poliție din Comisariatul de poliție Ialoveni pentru ca reclamantul să poată identifica colaboratorii de poliție respectivi.

22. Se pare că urmare a scrisorilor reclamantului, urmărirea penală a fost reluată. Totuși, la 14 septembrie 2007 procuratura a emis ordonanță de încetare a urmării penale în legătură cu plîngerea reclamantului fără a efectua prezentarea spre recunoaștere. În motivarea respingerii plîngerii, procuratura a invocat faptul că declarațiile reclamantului erau vagi și că el nu a cooperat în mod corespunzător cu ofițerii de urmărire penală. Reclamantul a contestat această ordonanță.

23. La 6 februarie 2009 Procuratura Generală a anulat ordonanța menționată supra și a dispus reluarea urmării penale. S-a decis ca în cadrul urmării penale, reclamantul să fie iarăși audiat și în același timp să fie efectuată prezentarea spre recunoaștere ai agresorilor săi. De asemenea, trebuia să fie verificat faptul dacă la 19 noiembrie 2005 el a consumat careva medicamente sau substanțe interzise și în cazul unor declarații contradictorii, urma să fie efectuată confruntarea dintre reclamant și martori.

24. Într-o scrisoare din 12 martie 2009 adresată procuraturii, mama reclamantului a continuat să acuze atît colaboratorii de poliție care l-au bătut pe fiul său la 19 noiembrie 2005 cît și acele persoane l-au alungat pe reclamant și l-au lăsat să doarmă afară peste noapte în loc să cheme o ambulanță la 20 noiembrie 2005. De asemenea, ea a acuzat aceste persoane că au furat haina reclamantului și în schimb i-au dat o haină veche.

25. La 14 martie 2009 reclamantul a fost audiat. El a declarat că în timp ce el mergea pe stradă, o mașină de culoare roșie s-a oprit și cîțiva colaboratori de poliție au ieșit și l-au doborât jos. El a recunoscut pe unul din colaboratorii de poliție și putea să-l identifice. El și-a recăpătat cunoștința abia la spital.

26. La 30 iulie 2009 procuratura Ialoveni a clasat urmărirea penală desfășurată în legătură cu plîngerile reclamantului. În acest sens procuratura nu a menționat vreo declarație expusă de către reclamant la 14 martie 2009. Reclamantul a contestat această ordonanță.

27. La 3 decembrie 2009 Procuratura Generală a anulat ordonanța menționată supra și a dispus reluarea urmării penale. De asemenea, Procuratura Generală a dispus retragerea cauzei penale din gestiunea procuraturii Ialoveni, deoarece a fost stabilit că urmărirea penală a fost incompletă și că aceasta nu a fost efectuată într-un termen rezonabil. Cauza

a fost transmisă procuraturii militare pentru elucidarea, printre altele, a faptelor, dacă reclamantul era consumator de droguri, alcool sau alte substanțe toxice pînă la evenimentele respective. În plus, procuratura militară trebuia să stabilească, în baza documentelor medicale, dacă reclamantul a suferit un traumatism cranian în perioada pretinsei agresiuni din 19 noiembrie 2005 și să efectueze o confruntare dintre reclamant, mama acestuia și martori.

28. La 9 septembrie 2010 a fost efectuată o nouă expertiză medico-legală, care a ajuns la aceleași concluzii ca și anterior. De asemenea, experții au concluzionat că excoriațiile de pe fața reclamantului au putut fi cauzate în urma căderii.

29. În cele din urmă, din motive necunoscute, cauza penală a fost transferată iarăși pentru examinare procuraturii Ialoveni care la 9 martie 2011 a clasat urmărirea penală în legătură cu plîngerea reclamantului despre maltratarea sa de către colaboratorii de poliție în baza temeiurilor similare care au fost invocate anterior. Se pare că nu a fost efectuată o confruntare dintre reclamant și colaboratorii de poliție acuzați că l-au bătut.

30. La 11 mai 2011 procurorul ierarhic superior din procuratura Ialoveni a anulat ordonanța menționată supra pe motiv că aceasta a fost adoptată în urma unei investigații superficiale și că nu au fost audiate toate persoanele implicate.

31. Urmărirea penală este pendinte.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

32. Prevederile pertinente din Codul penal prevăd:

Articolul 151. Vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății

“(1) Vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață ori care a provocat pierderea vederii, auzului, graiului sau a unui alt organ ori încetarea funcționării acestuia, o boală psihică sau o altă vătămare a sănătății, însoțită de pierderea stabilă a cel puțin o treime din capacitatea de muncă, ori care a condus la întreruperea sarcinii sau la o desfigurare iremediabilă a feței și/sau a regiunilor adiacente, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani.

(2) Aceeași acțiune săvîrșită:

[litera (a) abrogată prin *Legea Nr. 277-XVI din 18 decembrie 2008, care a intrat în vigoare la 24 mai 2009*]

b) cu bună știință asupra unui minor sau a unei femei gravide ori profitînd de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, handicapului fizic sau psihic ori altui factor;

c) asupra unei persoane în legătură cu îndeplinirea de către ea a obligațiilor de serviciu sau obștești;

d) de două sau mai multe persoane;

e) cu deosebită cruzime, precum și din motive sadice;

f) prin mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane;

g) din interes material;

[litera (h) abrogată prin Legea Nr. 277-XVI din 18 decembrie 2008, care a intrat în vigoare la 24 mai 2009]

i) din motive de ură socială, națională, rasială sau religioasă;

j) asupra a două sau a mai multor persoane;

k) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

l) cu scopul de a preleva și/sau utiliza ori comercializa organele sau țesuturile victimei;

m) la comandă

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani.

[alin. (3) abrogat prin Legea Nr. 277-XVI din 18 decembrie 2008, care a intrat în vigoare la 24 mai 2009]

(4) Acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2), care au provocat decesul victimei, se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani.”

Articolul 157. Vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății cauzată din imprudență

“ Vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății cauzată din imprudență se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.”

ÎN DREPT

I. PRETINSA ÎNCĂLCARE ALE ARTICOLELOR 2, 3, 8 DIN CONVENȚIE

33. Reclamantul s-a plîns că a fost maltratată de către colaboratorii de poliție, care i-a pus în pericol viața și a dus la consecințe grave asupra sănătății sale. De asemenea, el s-a plîns de lipsa unei anchete efective în legătură cu plîngerile sale. În continuare, reclamantul a susținut că a avut loc încălcarea articolului 8 din Convenție, ca urmare a vătămării sănătății sale și că, contrar articolului 13 din Convenție el nu a beneficiat de căi de recurs efective împotriva încălcărilor enumerate supra. Articolele 2, 3, 8 și 13 din Convenție, invocate de către reclamant, prevăd următoarele:

Articolul 2

“1. Dreptul la viață al oricărei persoane este protejat prin lege. Moartea nu poate fi cauzată cuiva în mod intenționat, decît în executarea unei sentințe capitale pronunțate de un tribunal cînd infracțiunea este sancționată cu această pedeapsă prin lege

2. Moartea nu este considerată ca fiind cauzată prin încălcarea acestui articol în cazurile în care aceasta ar rezulta dintr-o recurgere absolut necesară la forță:

- (a) pentru a asigura apărarea oricărei persoane împotriva violenței ilegale;
- (b) pentru a efectua o arestare legală sau a împiedica evadarea unei persoane legal deținute;
- (c) pentru a reprima, conform legii, tulburări violente sau o insurecție.”

Articolul 3

“Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

Articolul 8 § 1

“Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private...”

Articolul 13

“Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

A. Admisibilitatea

34. Guvernul a declarat că urmărirea penală în prezenta cauză continuă și că nu a fost luată nici o decizie finală la nivel național. Din acest motiv, Guvernul susține că depunerea cererii era prematură și că reclamantul nu a epuizat căile de recurs interne disponibile.

35. Curtea reiterează că scopul articolului 35 § 1 din Convenție este de a acorda statelor contractante posibilitatea de a preveni sau a repara încălcările pretinse împotriva lor înainte ca aceste pretenții să fie depuse la Curte. În consecință, statele nu sunt obligate să răspundă pentru acțiunile lor în fața unui organ internațional înainte ca ei să aibă posibilitatea de a soluționa chestiunile pretinse în baza sistemelor lor legale (a se vedea, de exemplu, *Remli v. Franța*, 23 aprilie 1996, § 33, *Rapoartele hotărîrilor și deciziilor* 1996-II; și *Selmouni v. Franța* [MC], nr. 25803/94, § 74, CEDO 1999-V).

36. În prezenta cauză, este adevărat că procedurile se află încă pe rolul instanțelor judecătorești naționale. Cu toate acestea, Curtea constată că chestiunea epuizării căilor de recurs interne este legată în mod inseparabil de fondul plîngerii invocate în temeiul articolului 3 din Convenție, și anume, sub aspectul eficacității urmăririi penale efectuate în legătură cu alegațiile reclamantului despre maltratare. Prin urmare, Curtea consideră că ambele chestiuni trebuie comasate și examinate împreună (a se vedea *Buzilo v. Moldova*, nr. 52643/07, § 24, 21 februarie 2012).

37. În continuare, Curtea notează că plîngerile nu sunt vădit nefondate în sensul articolului 35 § 3 din Convenție. Nici un alt temei nu a fost stabilit pentru a declara cererea inadmisibilă. Prin urmare, acestea trebuie să fie declarate admisibile.

B. Fondul

1. Argumentele părților

38. Reclamantul a declarat că pretențiile sale despre maltratare erau susținute de rapoartele medicale, declarînd că el a fost internat în spital la 21 noiembrie 2005 cu excoriații ale feței care erau caracteristice unei agresiuni violente. Reclamantul a susținut că existau probe suficiente pentru a demonstra că el se afla în custodia poliției la momentul maltratării sale. În special, el a susținut că colaboratorii de poliție a început să-l caute în dimineața zilei de 19 noiembrie 2005, atunci cînd s-a constatat faptul că el nu s-a întors în penitenciar seara precedentă. Doi colaboratori de poliție au fost imediat trimiși la casa părinților lui pentru a-l căuta. Totuși, la scurt timp după aceasta, colaboratorii de poliție au finisat căutările și nu au întreprins alte acțiuni pentru a-l găsi pînă la 24 noiembrie 2005. Potrivit declarațiilor reclamantului, aceasta atestă faptul că colaboratorii de poliție cunoșteau exact locul său de aflare după ce l-au agresat în dimineața zilei din 19 noiembrie 2005, altfel ei ar fi continuat să-l caute.

39. De asemenea, reclamantul a declarat că doi colaboratori de poliție erau acasă la părinții lui, atunci cînd unul din ei a recepționat un apel telefonic din care mama reclamantului a înțeles că el a fost găsit. Imediat după aceasta, colaboratorii de poliție au plecat de la casa părinților, spunînd unui vecin din apropiere că ei au găsit “criminalii” (a se vedea paragraful 8 supra). În plus, reclamantul a declarat că mama lui a fost informată de către șeful Comisariatului de poliție Ialoveni despre faptul că reclamantul a fost maltrat de către funcționarii Statului.

40. În plus, reclamantul a declarat că el și-a pierdut cunoștința după ce a fost agresat de către colaboratorii de poliție în dimineața zilei din 19 noiembrie 2005. El presupune că a fost inconștient toată ziua la 19 noiembrie 2005 și a fost adus la lac în timpul nopții din 19 spre 20 noiembrie 2005. Presupunerea lui se baza pe faptul că deși temperaturile de afară erau la fel pe 19 și 20 noiembrie, el nu a primit degerături în timpul primei nopți, ceea ce poate indica asupra faptului că el a petrecut doar o parte din acea noapte lîngă lac. Însă, el a suferit degerături severe a doua noapte, deoarece a petrecut mult mai mult timp în aer liber. În acest sens, reclamantul a menționat că unul dintre colaboratorii de poliție pe care l-a întîlnit mama sa la 28 noiembrie 2005 a fost surprins să afle că acesta era încă în viață (a se vedea paragraful 14 supra). Potrivit reclamantului, aceasta a atestat faptul că, abandonîndu-l în apropierea iazului, colaboratorii de

poliție erau convingși de faptul că el fie era mort, fie că nu avea șanse să supraviețuiască.

41. Reclamantul a conchis că funcționarii statului erau responsabili pentru agresarea lui violentă în dimineața zilei din 19 noiembrie 2005 și pentru neacordarea unei îngrijiri medicale în perioada în care el a fost inconștient. Mai mult, funcționarii statului erau responsabili de faptul că l-au lăsat inconștient la marginea unui lac, în condiții climaterice joase, astfel riscându-i viața. Ca urmare a acțiunilor lor, el a suferit vătămări corporale grave și în consecință a rămas invalid. Potrivit reclamantului, astfel a avut loc o încălcare gravă ale articolelor 2 și 3 din Convenție.

42. În continuare, reclamantul s-a plîns că autoritățile au omis să investigheze în mod corespunzător plîngerea sa și, doar au protejat colaboratorii de poliție responsabili pentru maltratarea sa. Potrivit reclamantului, de asemenea a avut loc o încălcare sub aspect procedural ale articolelor 2 și 3 din Convenție și o încălcare al articolului 13 din Convenție.

43. Guvernul a ales să nu prezinte observații asupra fondului cauzei, dar a menționat că ar putea să-și exprime o opinie doar după finalizarea procedurilor la nivel național.

2. *Aprecierea Curții*

(a) **Principii generale**

444. Articolul 2 din Convenție, care garantează dreptul la viață, este una din prevederile fundamentale ale Convenției. Obiectul și scopul Convenției, ca instrument de protecție a ființelor umane, impune interpretarea și aplicarea articolului 2 într-un mod în care garanțiile sale să fie practice și efective (a se vedea *McCann și alții v. Regatul Unit*, 27 septembrie 1995, §§ 146-47, Seria A nr. 324; *Salman v. Turcia* [MC], nr. 21986/93, § 97, CEDO 2000-VII; și *Velikova v. Bulgaria*, nr. 41488/98, CEDO 2000-VI).

45. Persoana a cărei viață este pusă în pericol poate de asemenea pretinde statutul de victimă în temeiul articolului 2 din Convenție (a se vedea, de exemplu, *Osman v. Regatul Unit*, 28 octombrie 1998, §§ 115-22 *Rapoarte* 1998-VIII, și *L.C.B. v. Regatul Unit*, 9 iunie 1998, §§ 36-41, *Rapoarte* 1998-III).

46. Atunci când o persoană are o pretenție serioasă și legitimă că a fost torturată în timp ce se afla în custodia funcționarilor statului, noțiunea de „recurs efectiv” presupune, pe lângă plata compensațiilor atunci când este cazul și fără a prejudicia orice alt recurs disponibil în legislația națională, efectuarea unei investigații detaliate și efective. Tipul de investigație care va atinge aceste scopuri poate varia în funcție de circumstanțe. Totuși, indiferent de metoda de investigație, autoritățile trebuie să acționeze cât mai prompt atunci când a fost depusă o plîngere oficială. Chiar și atunci când, strict vorbind, nu a fost făcută o plîngere, o investigație trebuie pornită dacă există

indicii suficient de clare că a fost aplicată tortura sau rele tratamente (a se vedea, printre altele, *Özbey v. Turcia* (dec.), nr. 31883/96, 8 martie 2001). Autoritățile trebuie să ia în considerație situația deosebit de vulnerabilă a victimelor torturii și faptul că persoanele care au fost supuse unor rele tratamente grave vor fi deseori mai puțin pregătite sau dispuse să depună o plîngere (a se vedea *Aksoy v. Turcia*, 18 decembrie 1996, §§ 97-98, *Rapoarte* 1996-VI).

47. Investigarea efectivă care trebuie efectuată în temeiul articolelor 2 și 3 din Convenție are scopul de a menține încrederea publică cu privire la respectarea de către autorități a supremației legii și pentru prevenirea oricărei aparențe de implicare sau de tolerare a actelor ilegale, de a asigura implementarea efectivă a legilor naționale care protejează dreptul la viață și dreptul de a nu fi supus relexor tratamente și, în cazurile care implică agenții sau organele de stat, de a asigura tragerea acestora la răspundere pentru decesele care s-au înregistrat sub responsabilitatea lor (a se vedea, printre multe altele, *McKerr v. Regatul Unit*, nr. 28883/95, §§ 111 și 114, CEDO 2001-III, și *Paul și Audrey Edwards v. Regatul Unit*, nr. 46477/99, §§ 69 și 72, CEDO 2002-II).

48. Fără îndoială că cerința de promptitudine și durată rezonabilă este implicită în acest context. Un răspuns prompt din partea autorităților prin investigarea acuzațiilor de maltratare ar putea fi privit, în general, ca fiind esențial pentru menținerea încrederii publice cu privire la respectarea de către acestea a supremației legii și pentru prevenirea oricărei aparențe de implicare sau de tolerare a actelor ilegale (a se vedea, printre altele, *Indelicato v. Italia*, nr. 31143/96, § 37, 18 octombrie 2001, și *Özgür Kılıç v. Turcia* (dec.), nr. 42591/98, 24 septembrie 2002). În timp ce pot exista obstacole sau dificultăți care împiedică obținerea unui progres într-o investigație într-o anumită situație, în general poate fi considerat ca fiind esențial pentru autorități să pornească o anchetă în mod prompt pentru a menține încrederea publică cu privire la respectarea de către acestea a supremației legii și pentru prevenirea oricărei aparențe de implicare sau de tolerare a actelor ilegale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Paul și Audrey Edwards v. Regatul Unit*, nr. 46477/99, § 72, CEDO 2002-II).

(b) Aplicarea principiilor generale în această cauză

49. Revenind la faptele prezentei cauze, Curtea notează că după depistarea reclamantului la 21 noiembrie 2005 întins la pământ, lângă un lac, în aer liber, avînd degerături la degete, s-au depistat de asemenea excoriații ale feței și pe corpul reclamantului, aparent ca urmare unei agresiuni violente. La internarea acestuia în spital, în sângele lui nu s-a găsit urme de alcool sau droguri (a se vedea paragraful 12 supra). În aceste circumstanțe, pretenția reclamantului că el a petrecut două nopți afară ca urmare a maltratării sale din 19 noiembrie 2005 poate fi susținută. În plus, Curtea este de acord cu pretenția reclamantului că agresorii au pus viața acestuia în

pericol prin lăsarea lui în stare inconștientă la marginea unui lac la temperaturi mai joase de zero grade. Prin urmare, Curtea consideră că faptele acestei cauze trebuie examinate atât în temeiul articolului 2 cât și al articolului 3 din Convenție.

50. Ca urmare a celor menționate supra și examinând materialele aflate în posesia sa, Curtea este în imposibilitate de a stabili în afara oricărui dubiu rezonabil dacă reclamantul s-a aflat în custodia poliției în dimineața zilei din 19 noiembrie 2005 și dacă a fost maltratat de colaboratorii de poliție. După cum se va arăta mai jos, această dificultate se datorează omisiunii autorităților de a efectua o investigație efectivă în legătură cu plîngerile reclamantului (*a se vedea Petru Roșca v. Moldova, nr. 2638/05, § 42, 6 octombrie 2009*).

51. Curtea notează că urmărirea penală în legătură cu plîngerea reclamantului a fost viciată în mod considerabil. Prin urmare, aceasta se va referi doar la cele mai grave omisiuni. Ea notează că deși au fost invocate pretenții deosebit de serioase împotriva colaboratorilor de poliție de către mama reclamantului și leziunile suferite de către reclamant au fost extrem de grave, totuși nu a fost pornită o urmărire penală oficială pînă la 20 ianuarie 2006, aproximativ două luni după pretinsul atac asupra reclamantului. Mai mult, se pare că pretenția reclamantului că leziunile i-au fost cauzate de către colaboratorii de poliție a fost mai degrabă ignorată, decît tratată în serios. Din motive necunoscute, procurorii au preferat să investigheze eventualul furt al hainei și ceasului reclamantului, chiar dacă reclamantul nu s-a plîns de comiterea unei asemenea crime.

52. În opinia Curții, pentru a determina cauza dereglării stării sănătății mintale a reclamantului în perioada 19 – 21 noiembrie 2005 (a se vedea paragraful 9 supra), era esențială determinarea faptului dacă la momentul pretinsei maltratării acesta a suferit traume la cap. Se pare că nici o examinare medico-legală nu a fost efectuată pînă în februarie 2006, și chiar și atunci, se pare că medicii nu au fost chestionați în privința unei posibile traume la cap.

53. Aparent ofițerii de urmărire penală nu au încercat să stabilească faptul dacă colaboratorii de poliție implicați în căutarea reclamantului la 19 noiembrie 2005 au condus un autoturism de culoare roșie. Mai mult, se pare că ofițerii de urmărire penală nu au încercat să identifice șoferii autoturismului roșu, care au fost văzuți în vecinătatea lacului interesîndu-se despre locul de aflare al reclamantului, după internarea acestuia în spital.

54. Deși au fost depuse mai multe demersuri de către reclamant și a existat instrucțiuni directe din partea procuraturii ierarhic superioare, totuși nu s-a efectuat prezentarea spre recunoaștere a preținșilor agresori, sau confruntarea dintre reclamant și martori. Se pare că instrucțiunile procuraturii ierarhic superioare au fost neglijate de către ofițerii de urmărire penală pînă la un asemenea nivel încît decizia Procuraturii Generale de a

remite cauza penală unei alte procuraturi nu a fost executată, urmărirea penală fiind efectuată, pînă în prezent, de către procuratura Ialoveni.

55. În lumina iregularităților descrise supra și luînd în considerație durata totală a urmăririi penale, Curtea conchide că urmărirea penală în legătură cu alegațiile reclamantului despre maltratare nu a fost adecvată sau suficient de efectivă. Prin urmare, Curtea respinge obiecția Guvernului privind neepuizarea căilor de recurs interne și constată că a avut loc o încălcare sub aspect procedural ale articolelor 2 și 3 din Convenție.

56. Avînd în vedere constatările sale de mai sus, nu se impune vreo chestiune separată prin prisma articolelor 8 și 13 din Convenție.

II. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

57. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decît o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul

58. Reclamantul a pretins suma de 209187 euro (EUR), cu titlu de prejudiciu material suferit ca urmare ale încălcărilor constatate supra. El a susținut că suma pretinsă ar putea fi defalcată pentru compensarea venitului său ratat, precum și cheltuielile pentru îngrijire, proteze și alte diverse cheltuieli legate de tratamentul său medical, precum și costurile de călătorie. De asemenea, reclamantul a pretins suma de 120000 EUR cu titlu de prejudiciu moral.

59. Guvernul nu a fost de acord cu reclamantul și a cerut Curții să respingă pretențiile lui cu privire la satisfacția echitabilă împreună cu cererea sa.

60. Curtea nu vede nici o legătură cauzală dintre încălcările constatate și prejudiciul material pretins; prin urmare, Curtea respinge această pretenție. Pe de altă parte, ea acordă reclamantului suma de 20000 EUR cu titlu de prejudiciu moral.

B. Costuri și cheltuieli

61. De asemenea, reclamantul a pretins suma de 8009 EUR cu titlu de costuri și cheltuieli suportate în fața Curții. El a prezentat documente întru susținerea pretențiilor sale.

62. Guvernul a contestat această pretenție și a cerut Curții să o respingă.

63. Avînd în vedere încălcările constatate, și judecînd în mod echitabil, Curtea acordă suma de 4000 EUR cu titlu de costuri și cheltuieli.

C. Penalități

64. Curtea consideră justificat că penalitatea să fie calculată în dependență de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE

1. *Conexează la fondul cererii*, obiecția preliminară a Guvernului referitoare la omisiunea epuizării căilor de recurs naționale de către reclamant și o respinge;
2. *Declară cererea admisibilă*;
3. *Hotărăște* că a avut loc încălcarea articolelor 2 și 3 din Convenție sub aspect procedural;
4. *Hotărăște* că nu se impune vreo chestiune separată prin prisma articolelor 8 și 13 din Convenție;
5. *Hotărăște*
 - (a) că Statul pârît trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărîre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție, suma de 20000 EUR (douăzeci de mii euro) cu titlu de prejudiciu moral, plus orice taxă care poate fi percepută, și suma de 4000 EUR (patru mii euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, plus orice taxă care poate fi percepută de la reclamant, care urmează să fie convertite în valuta națională a Statului pârît conform ratei de schimb aplicabile la data executării hotărîrii;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus pînă la executarea hotărîrii, urmează să fie plătită o penalitate la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întîrziere, plus trei procente;
6. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 12 februarie 2013, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte